

Dergimizin “Nusayrîlik” özel sayısı ile karşınıza çıkıyoruz. Daha önce yayımladığımız Kızıldeli (Seyyid Ali Sultan) özel sayısı çok büyük ilgi gördü. Sizlerden gelen olumlu tepkiler, yaptığımız işin ne kadar önemli ve gerekli olduğunu bir defa daha ortaya koymuş oldu.

Özel sayıları hazırlamanın kendine göre zorlukları bulunmaktadır. Her şeyden önce alan uzmanlarını bulmak, onların konu ile ilgili yazılarını talep etmek ve hepsinden daha önemlisi bunları birbirleriyle ilişkilendirerek bir bütünü oluşturacak hâle getirmek gibi ayrıntıları göz önünde bulundurmamak gerekmektedir. “Nusayrîlik” gibi çok özel bir konuyu ele alan bu özel sayıda yukarıda ifade etmeye çalıştığımız hususların her birini tek tek göz önünde bulundurmaya çalıştık.

Bu sayının hazırlıklarına çok önceden başladık. İlk teşebbüsler 2000’li yılların başına dayanmaktadır. Zaman içerisinde bir özel sayıyı oluşturacak yazı ve araştırmanın birikmesi, böyle bir zeminin hazır olması, bizi bu özel sayının hazırlanmasına mecbur etti.

Özel sayılar, bir temayı bütün boyutlarıyla genişlemesine ve derinlemesine ele almakla birlikte, o meseleyi tam anlamıyla halletme iddiasında olamazlar. Bu yüzden “Nusayrîlik” konusunun bu sayımızla birlikte tam anlamıyla halledilmiş ve sonuçlandırılmış olduğunu söyleyemeyiz. Bizim yaptığımız, bu sayımızda yer alan bütün yazı ve araştırmaların “Nusayrîlik” kavramı etrafında yoğunlaşmasını sağlamaktır.

Derginin bu sayısında özellikle üç ana konu üzerinde duruldu. Birincisi, Nusayrîliğin tarihsel boyutu, ikincisi kavramsal boyutu, üçüncüsü de inanç ve uygulama boyutudur. Birinci kısma ait yazılarda tarihsel süreç ve bu süreç içerisinde var olan bilgi ve belgeler ele alındı. Kızıldeli özel sayısında yaptığımız gibi, Nusayrîlik belgelerini de “Osmanlı Arşiv Belgelerinde Nusayrîler” adıyla ayrı bir kitap olarak yayımladık. Bu belgelerin tamamını Latin alfabesine aktararak alandaki önemli bir boşluğu doldurmuş olduk.

Anadolu coğrafyasında farklı inanç ve anlayışlara sahip olan vatandaşlarımız, bu inançlarını ve anlayışlarını hiçbir zaman ayırıcı unsur olarak görmemiş, aynı coğrafyada bir diğerine saygı göstererek hoşgörü ve barış içerisinde yaşamışlardır. Çatışma oluşturan unsurların ise daha çok bilgisizlikten ve önyargılardan kaynaklandığı bilinmektedir. İşte bu ve benzeri özel sayılarla derinlikli araştırmalar, bilgisizliği ortadan kaldıracak ve önyargıları en aza indirecektir. Araştırma Merkezimizin varlık gerekçelerinden biri de halkın ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeleri yayımlamak, alan uzmanlarının ihtiyaç duyduğu konularda onlara malzeme sağlamaktır.

Nusayrîlik özel sayısında yer alan yazıların neredeyse tamamına yakını, bütün boyutlarıyla “Nusayrîlik” kavramı ve inanç sistemini ortaya koymayı hedeflemektedir. Özellikle

le Osmanlı arşiv belgelerinde yer alan bilgi ve belgelerle Nusayrîliğin geçmişi ve bu hususta yer alan değerlendirmeler ilk defa ortaya çıkmıştır.

Diğer yandan Batı kaynaklarında “Nusayrîlik” konusunun nasıl ele alındığı da yine bu kaynaklardan yola çıkılarak incelendi. Ayrıca “Günümüzde ‘Nusayrîlik’ nasıl yaşıyor? Uygulamaları ve anlayışları nelerdir?” sorularının cevapları da inanç önderleriyle yapılan söyleşilerde ortaya kondu. Böylece geçmişte halk arasında var olan ilişkiler ve sürekliliklerle birlikte; zamanla ortaya çıkmış olan farklılaşmalar birlikte ele alınmış oldu.

Bu sayının hazırlanma fikrinin olgunlaşmasında Dr. Ali Sinan Bilgili ve Dr. Selahattin Tozlu’nun çok önemli katkıları olmuştur. Kendilerine içtenlikle teşekkür ediyorum. Diğer yandan derginin bütün süreçlerini yakından takip eden editör yardımcısı Arş. Gör. Tazegül Demir’in de emeklerini unutmamak gerek.

Bu çalışmanın gelecek süreçlerde “Nusayrîlik” ve diğer inanç unsurlarının daha kapsamlı olarak araştırılmasına zemin hazırlayacağını umuyorum. Alevilik özel sayısında buluşmak dileğiyle...

Doç. Dr. Gıyasettin AYTAŞ